

Zināšanas un talants vairo skumjas. Saruna ar tēlnieku Gļebu Panteļejevu

Tēlnieks Gļebs Panteļejevs ir viens no vadošajiem latviešu māksliniekiem - monumentālistiem, kura rēķinā ir vairāk nekā 10 godalgu par tēlniecības un dizaina objektiem. Mākslinieks piedalījies grupu izstādēs un rīkojis vairākas personālizstādes gan Latvijā, gan ārvalstīs. Patlaban nav Latvijas mākslu ārzemēs reprezentējošas kolekcijas, kurā nebūtu iekļauti viņa darbi. Par pērn rudenī notikušo personālizstādi "Ornitoloģija" Panteļejevs nominēts prestižajai Purvīša balvai.

Starp atpazīstamākajiem Gļeba Panteļejeva vides objektiem Rīgā ir piemineklis Oskaram Kalpakam Esplanādes parkā, piemiņas zīme "Melnais sliexsnis" pie Valsts drošības komitejas ēkas Stabu ielā 16 un piemiņas zīme "Tilts un mūžība" Jūrmalā, kuri tapuši sadarbībā ar arhitektu Andri Veidemani. Šodienas tēlniecības ainā Gļebs Panteļejevs izceļas tieši ar plastisko formu izjūtu, emocionāliem un filozofiskiem kompozīciju risinājumiem, izvēlētajai idejai atbilstošu, bieži vien netradicionālu un tēlniecībā neierastu materiālu izmantošanu un prasmīgu apdari. Ar izteiksmes kompaktumu un tieksmi uz monumentālu lakonismu viņa darbi liek domāt pat par visnotaļ latviešu tēlniecības skolas labākos meklējumus turpinošu jaunu pakāpi.

Runājot par darbos izmantotajiem materiāliem, Panteļejevs kādā intervijā stāstīja, ka tēlniecība ir lieta, ko viņš vislabāk prot un no materiāla var dabūt gatavu visu, ko vien vēlas. Viņa darbos neiztrūkst arī spēles moments, mānīšanās un bērnišķīguma piedeva. Autoram patīk, ka skatītājs nesaprot, no kā veidots darbs. Taču tas, kas ir zem tā, Panteļejevam ir svarīgāk nekā tikai pasmieties par skatītāju. Mākslas kritiķis Vilnis Vējš atzīst, ka Gļebs Panteļejevs ir viens no nedaudzajiem (ja ne "pēdējais mohikānis"), kuru interesē tēlniecība kā "taustāma" apjoma un telpisku formu māksla un kas šajā jomā spēj parādīt atzīstamu meistarību. Tas, kas Panteļejevu izceļ starp "īstiem tēlniekiem" un ļauj arī viņu saukt par pilnīgi laikmetīgu mākslinieku, ir spēja piedāvāt gan vizuāli konkrētas, gan ļoti abstraktas idejas reizē: piemēram, vairākos darbos, nezaudējot ne nieka no materiālās un plastiskās izteiksmības, konceptuāli apspēlētas skulptūru "pildījuma" jeb satura problēmas.

Purvīša balvai nominēto Gļeba Panteļejeva personālizstādi "Ornitoloģija" Latvijas Nacionālā mākslas muzeja izstāžu kuratore Irēna Bužinska vērtē šādi: "Mākslinieks arī savā jaunākajā izstādē konsekventi turpināja izzināt akadēmiskās tēlniecības robežu netradicionālas pārvarēšanas iespējas, radot 15 stāstus - tēlniecības darbus par lidojuma tēmu. Izstāde apliecināja autora prasmi izmantot dažādu materiālu asprātīgus apvienojumus. Neraugoties uz izstādē pārstāvēto materiālu dabisko stabilitāti un smagnējību, tēlniekam, demonstrējot sev tik raksturīgo virsmu apstrādes daudzveidību, bija izdevies radīt viegli rotaļīgu, asociatīvi piesātinātu vēstījumu par lidojuma iespējamību."

Pats Panteļejevs atzīst, ka nodarboties ar mākslu ir neiedomājami interesanti, jo tā pārvērš eksistenciālo vientulību priekā.

Ar ko Jūs atšķiraties no citiem māksliniekiem?

G.P.: Ar organisma mikrofloru.

Kas ir lielākā atzinība, ko līdz šim par saviem darbiem esat saņēmis?

G.P.: Kad netiek apstrīdēta autorhonorāra summa.

Ko Jūs gribētu mākslā pateikt tādu, pēc kā varētu mākslai mest mieru?

G.P.: Kaut ko TĀDU - neko, jo ļoti nevēlos mākslai mest mieru.

Vai, uzsākot jaunu darbu, Jums jau ir skaidrs, kādu vēlaties redzēt gala rezultātu?

G.P.: Noteikti jā.

Kādas mākslas kolekcijas ietvaros nokļūstot Jūsu darbam, jums būtu patiens gandarījums?

G.P.: Baltijas jūras reģiona Arheoloģijas muzejā pēc 2000 gadiem.

Vai māksliniekam jābūt nelaimīgam, lai spētu radīt?

G.P.: Nē. Tipisks mietpilsoņu stereotips. Starp ģēnijiem, protams, nelaimīgo cilvēku procents bija lielāks nekā starp "zelta viduvējības" (Romas imperatora Oktaviāna Augusta apzīmējums) pārstāvjiem. Tomēr, Gribojedova vārdiem runājot, tas ir "Горе от ума", nelaime no gudrības. Zināšanas un talants vairo skumjas.

Vai, radot darbu, Jūs izjūtat atbildību skatītāja priekšā?

G.P.: Jā, es atbildu par bazaru.